

Column Mathilde Bos docent verpleegkunde en verpleegkundige in de psychiatrie, www.mathildebos.schrijft.nl

Melken in een mandje

Na mijn eerste vaste baan als verpleegkundige nam ik ontslag en ging met een vriendin op reis. In ruim een half jaar reizen vertraagde ons leven zich zeer. We kwamen aan in Belize (Centraal Amerika), waar we logeerden in een blauwe houten lodge. De eerste verdieping had geen muren, waardoor de tropenwind er heerlijk doorheen blies. Er stond een grote tafel en daar zaten we wat te kijken, zo rond zonsondergang. De andere gasten kwamen erbij zitten en we raakten aan de praat. Vijf vrouwen van rond de dertig uit drie landen (Canada, Australië en Nederland). Alle vijf al maanden op reis, alle vijf verpleegkundige. Een feest van herkenning. "Wat ga je doen als je terug bent; ga jij terug naar het vak?" was al snel de vraag. De vraag veroorzaakte spanning bij elk van ons. Er kwamen verhalen los met de sfeer van heimwee, heimwee naar het vak. Maar de spanning en de twijfel werden veroorzaakt door angst. Het waren niet de carrièreperspectieven, niet de werkdruk, ook niet de onregelmatigheid of het salaris die de toon zetten of de keuze zouden bepalen. Het was angst. We waren na jaren werken in de zorg onze naïviteit kwijtgeraakt, we wisten wat er kon misgaan en hadden trauma's opgelopen. De gezondheidszorg leek vanuit Belize een gekkenhuis waar in een razend tempo de gevaarlijkste dingen gebeurden. Konden we daar nog wel deel van uitmaken? Wilden we dat nog wel? In elke stem was ook heimwee voelbaar, heimwee naar het patiëntencontact en de echtheid van de mensen in die bijzondere wereld.

Ik vroeg vandaag op de afdeling psychiatrie aan mijn collega's wat hun redenen waren om in de zorg te blijven of om te vertrekken. De bekende dingen kwamen naar boven. Als binders: het contact met de patiënten, de afwisseling, dat je jezelf als instrument zo goed kunt inzetten, het teamwerk, het plezier. Maar toen werd ook de angst genoemd, toch weer de angst. Angst gekoppeld aan technische handelingen die steeds vaker uitgevoerd moeten worden en waarvoor we de routine missen. De herinnering aan die ene patiënt die overleed, nadat jij hem gespoten had. De sonde die verkeerd zat, tienmaal te veel opgetrokken en net op tijd ontdekt. Er dreigen grote tekorten in de zorg. We moeten opleiden, opleiden, opleiden en dat doen we ook. Studenten stromen in met duizenden per jaar op alle niveaus, we kunnen ze vaak nauwelijks huisvesten.

Ze stromen in, maar ze stromen nog harder weer uit. We melken in een mandje. Daar moeten we bij stilstaan. Natuurlijk gaat het om salaris, carrièreperspectief, onregelmatigheid, enzovoort. Maar over één aspect hoor je zelden, en dat is angst. Angst vanuit verantwoordelijkheidsgevoel. Misschien jaagt ons verantwoordelijkheidsgevoel ons uiteindelijk wel het vak uit. De besten eerst. ■

